

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๖๖/๒๕๕๘

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุรินทร์ เขต ๑ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริง

ผู้อุทธรณ์ : นาง ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาง ก. ผู้อุทธรณ์ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ถูกร้องเรียนกล่าวหาว่าจำหน่ายสมุดเรียนให้แก่นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ต่อมา คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงรายงานผลการสืบข้อเท็จจริงว่า เป็นการทำให้นักเรียนต้องซื้อสมุดเรียนมาใช้ในขณะที่สมุดเรียนที่เตรียมไว้ใช้เรียนและครูประจำชั้นเก็บรักษาไว้ในห้องเรียนยังไม่หมดลง เป็นการไม่รักษาประโยชน์ของผู้เรียน กรณีเป็นความผิดเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก จึงเสนอให้ผู้บังคับบัญชาว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ เห็นชอบ ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ผ่านผู้อำนวยการอนุบาลสุรินทร์ ขอข้อมูลข่าวสารจำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๑. เอกสารสรุปผลการสอบข้อเท็จจริงข้อเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับผู้อุทธรณ์ดังกล่าว รวมเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
๒. คำให้ถ้อยคำของผู้อุทธรณ์ และสำเนาการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลทั้งหมดที่ให้ถ้อยคำไว้ใน การสอบข้อเท็จจริงในกรณีการร้องเรียนผู้อุทธรณ์ดังกล่าว
๓. คลิปวิดีโอที่นาง ข. ผู้ร้องเรียนส่งให้แก่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๖/๒๕๕๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ มีหนังสือ ลับ ที่ - ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ ถึงผู้อุทธรณ์ อนุญาตเอกสารลำดับที่ ๑ โดยปกปิดรายชื่อพยานบุคคล อนุญาตเอกสารลำดับที่ ๒ เฉพาะบันทึกถ้อยคำตนเอง ส่วนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลและเอกสารลำดับที่ ๓ สำเนาแผ่นบันทึกภาพและเสียง ไม่อนุญาตเนื่องจากบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลมีการสรุปสาระสำคัญไว้ในรายงานการสืบสวนแล้ว และอยู่ในข่ายที่ต้องคุ้มครองพยาน ส่วนแผ่นบันทึกภาพและเสียงสามารถสื่อถึงบุคคลผู้ร้องเรียนได้ อยู่ในข่ายที่ต้องคุ้มครองพยานเช่นกัน นอกจากนี้ การที่จะโต้แย้งสิทธิได้นั้นต้องเป็นกรณีที่ผู้จะโต้แย้งต้องถูกกระทบบสิทธิ แต่กรณีนี้ เป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้กล่าวตักเตือนไม่มีการดำเนินการใด ๆ จึงอยู่ในข่ายที่จะได้รับการแก้ไขเยียวยาความคับข้องใจโดยการร้องทุกข์ ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ให้แจ้งผู้ร้องขอทราบและดำเนินการให้ถูกต้อง

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาคำอุทธรณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ขอให้แจ้งสรุปได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ขอข้อมูลข่าวสารจำนวน ๓ รายการดังกล่าวข้างต้น แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ บางส่วน และปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ได้มีหนังสือ ลับ ที่ - ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ ส่งเอกสารชี้แจงข้อเท็จจริง และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ เข้าชี้แจงด้วยวาจาว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงผู้อุทธรณ์ ซึ่งผลการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อุทธรณ์จะให้นักเรียนที่สมุดในรายวิชาใดหมดลงไม่พร้อมเพื่อนหรือสมุดไม่สามารถใช้การได้ด้วยเหตุใดต้องซื้อสมุดเล่มใหม่มาใช้เรียนแทนสมุดเล่มเดิม โดยจะนำสมุดที่ผู้ปกครองซื้อไว้ให้นักเรียนใช้และฝากไว้ที่ห้องเรียนมาให้นักเรียนใช้ก่อน แล้วจะให้นักเรียนชั้นที่โตขึ้นมาหรือตนเองไปซื้อสมุดจากร้านสหการของโรงเรียนมาเก็บแทนเล่มเดิมที่ใช้ไปเมื่อสมุดในรายวิชาใดของนักเรียนในห้องหมดลงพร้อมกัน จึงจะแจกสมุดที่ผู้ปกครองนักเรียนซื้อไว้ให้นักเรียนใช้และฝากไว้ที่ห้องเรียนให้กับนักเรียนในห้องทุกคน ซึ่งรวมถึงนักเรียนที่ได้ซื้อสมุดมาใช้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๖/๒๕๕๘

เรียนแทนเล่มเดิมก่อนหน้าด้วย คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงพิจารณาว่า เป็นการให้นักเรียนต้องซื้อสมุดมาใช้ในขณะที่สมุดที่ผู้ปกครองนักเรียนซื้อไว้ให้นักเรียนใช้และฝากเก็บในห้องเรียนยังไม่หมดลง เป็นการไม่รักษาประโยชน์ของผู้เรียน เป็นความผิดครั้งแรกและเป็นความผิดเล็กน้อย จึงได้เสนอความเห็นให้ว่ากล่าวตักเตือนแทนการดำเนินการทางวินัยซึ่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ได้มีคำสั่งการให้ว่ากล่าวตักเตือน แต่ผู้อุทธรณ์ไม่รับทราบการว่ากล่าวตักเตือนและได้ขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียนและการสืบสวนข้อเท็จจริงจำนวน ๓ รายการ ได้แก่ สรุปผลการสืบสวนข้อเท็จจริงและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด บันทึกถ้อยคำของตนเองและสำเนาบันทึกถ้อยคำของพยานทั้งหมด และวัสดุแผ่นบันทึกภาพและเสียงของผู้ร้องเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ พิจารณาอนุญาตให้สำเนาเอกสารรายการที่ ๑ รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง โดยปกปิดรายชื่อพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการคุ้มครองพยานมิให้ต้องรับภัยหรือความไม่เป็นธรรมจากการร้องเรียนการสืบสวนข้อเท็จจริง เอกสารรายการที่ ๒ พิจารณาอนุญาตให้เฉพาะสำเนาทะเบียนบ้านที่ถ้อยคำผู้ร้องขอ สำหรับบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลทั้งหมดมีการสรุปสาระสำคัญในรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะเข้าใจและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งได้อนุญาตให้แล้ว เอกสารรายการที่ ๓ พิจารณาไม่อนุญาตเนื่องจากวัสดุแผ่นบันทึกภาพและเสียงแม้ไม่ปรากฏภาพบุคคลผู้ร้องเรียน แต่ปรากฏเสียงบุคคลผู้ร้องเรียนชัดเจน บุคคลซึ่งมีความคุ้นเคยใกล้ชิดกันปฏิบัติงานร่วมกันย่อมจดจำเสียงได้ดี จึงอยู่ในข่ายที่จะได้รับการคุ้มครองซึ่งทั้งหมดล้วนอยู่บนหลักการพื้นฐานในการคุ้มครองพยาน และการสืบสวนข้อเท็จจริงมีการแจ้งให้ทราบถึงประเด็นการร้องเรียนพยานหลักฐานที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตรวจสอบและรวบรวมได้โดยปรากฏในบันทึกถ้อยคำของผู้อุทธรณ์ เพื่อให้ผู้อุทธรณ์ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือโต้แย้งแก่การร้องเรียนกล่าวหา ซึ่งผู้อุทธรณ์สามารถชี้แจงข้อเท็จจริงได้ตรงประเด็นสำหรับพยานหลักฐานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ พิจารณาว่าเพียงพอที่จะเข้าใจและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นการคุ้มครองพยานมิให้ต้องรับภัยหรือความไม่เป็นธรรมจากการร้องเรียนการสืบสวนข้อเท็จจริง แต่ผู้อุทธรณ์ไม่ยอมรับในการพิจารณาและคำสั่งการของผู้บังคับบัญชาที่ให้ว่ากล่าวตักเตือน ผู้อุทธรณ์ได้โต้แย้งโดยการร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ในหลายประเด็น รวมทั้งประเด็นการซื้อสมุดมาใช้เรียนแทนเล่มเดิมตามที่คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงสรุป ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ได้สรุปวิเคราะห์เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ พิจารณาคำร้องทุกข์ต่อไป

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๖/๒๕๕๘

ผู้จัดการร้านสหการโรงเรียน ดร. ค. รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ ชี้แจงว่า ร้านสหการโรงเรียนมีจำหน่ายอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ได้แก่ สมุดและเครื่องเขียนต่าง ๆ โดยร้านสหการโรงเรียนจะเปิดจำหน่าย ๒ ช่วงเวลา คือ เวลา ๐๗.๐๐ – ๐๗.๔๐ น. และเวลา ๑๑.๓๐ – ๑๒.๓๐ น. รายได้จากการจำหน่ายจะนำเข้าเป็นรายได้ของโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ทั้งหมด สำหรับสมุดที่ร้านสหการจำหน่ายคือ สมุดปกแข็งเล่มละ ๒๐ บาท และสมุดปกอ่อนเล่มละ ๑๐ บาท

ผู้อุทธรณ์ชี้แจงว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอนั้น ต้องการเพื่อนำไปแสดงความบริสุทธิ์ใจของตนเอง ซึ่งตนได้ทำงานด้วยความทุ่มเทมาตลอด มีความตั้งใจในการสอนและเรื่องการกระทำที่ต้องถูกกล่าวถึงตักเตือนครั้งนี้ ต้องการที่สอนให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ซึ่งเรื่องนี้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจดี การที่มีคำสั่งถูกกล่าวตักเตือนว่ามีพฤติกรรมเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของผู้เรียนตามความในมาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม จึงทำให้เสียเกียรติความเป็นครู หากผู้ร้องเรียนขอถอนเรื่องดังกล่าวก็ยินดียุติเรื่อง

ต่อมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๑๖๖.บค/๓๖ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ แจ้งว่า ได้ดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก้ไขปัญหาร่วมกันแล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ยังคงยืนยันที่จะไม่ถอนอุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ เฉพาะที่ปกปิด เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้อุทธรณ์เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงสมควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารนั้นเพื่อใช้ปกป้องส่วนได้เสียของตน ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว จึงเห็นสมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ปกปิดไว้ สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ แผ่นบันทึกภาพและเสียง ซึ่งมีภาพและเสียงเด็กนักเรียนไม่ปรากฏภาพผู้ร้องเรียน ปรากฏแต่เสียงผู้ร้องเรียน เป็นแผ่นบันทึกภาพและเสียงของนักเรียนที่ถูกผู้ร้องเรียนสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้อุทธรณ์ ควรได้รับการคุ้มครอง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๖/๒๕๕๘

ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นควรเปิดเผยเฉพาะเสี่ยงให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ เฉพาะที่ปกปิด เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลให้ปกปิดไว้ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ สำหรับข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๓ ให้เปิดเผยเฉพาะเสี่ยงให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้

นายขจิตภัย บุรุษพัฒน์

หัวหน้าคณะที่ ๑

นางเน่งน้อย วิศวโยธิน

กรรมการ

ร้อยโท วิรัช พันธุมะผล

กรรมการ

นายพีรพล ไตรทศาวิทย์

กรรมการ

นายศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘